

Nejlepší věci vznikají v mezidobích a v mezisvětěch

ŘÍKÁ SVĚTOVĚ UZNÁVANÝ DESIGNÉR RONY PLESL

Česká spořitelna v letošním roce podporuje design více než kdy předtím. Vedle generálního partnerství doprovodného programu Designbloku prezentuje svůj zájem o český design i nabídkou výkladců v nové Window Gallery v pražské pobočce v Rytířské ulici. Pod názvem Six Stars by Designblok Prague zde během října bude svá díla vystavovat i český rodák Rony Plesl (43). Světově uznávaného mistra ve zpracování skla jsme požádali o rozhovor.

Zkuste na úvod definovat kýč. Co ho podle vás ztělesňuje?

Jeden můj kamarád říká: „Když nevím, co to je, když nevím, na co to je, tak to asi bude umění.“ Stejnou větu bych použil na kýč. Kýč sám o sobě nemá vnitřní logiku. Drží ho „pohromadě“ jeho tvůrce a podporovatelé. Je od počátku doprovázen snahou o umělou kvalitu. Dá se říct, že vzniká z popudů, které jsou někde bokem uměleckých souvislostí a kontextů. Tento styl vyhledávají lidé podobně smýšlející. Nakonec proč ne, i to patří k životu. Na druhou stranu kýč se časem může stát avantgardou – příkladem nám může být umění NDR.

Vadilo by vám, kdyby se někteří lidé dívali na vaši práci jako na kýč?

Někdy o kýči opravdu přemýšlím. Je velice inspirativní právě pro svoji paradoxní svobodu od tvůrčího zápasu. Já toužím být také při své tvorbě

svobodný, ale zároveň chci tvořit kvalitu. U designu pro firmy a značky by mi bylo líto, kdyby lidé považovali moji práci za kýč, protože chci, aby moji klienti byli spokojeni. U vlastní tvorby, kterou vytvářím především pro sebe, mi záleží na názoru lidí, kterých si vážím. Tam by mne kritika mrzela a motivovala.

Jak člověk dospěje k rozhodnutí, že se bude celý život věnovat sklu?

To je zcela prozaické. Střední sklářská škola byla nedaleko mého bydliště a já měl trochu talent. Poznal jsem, že sklo je velmi ojedinělý materiál a těžko se později opouští. Když už s ním tedy mám nějaké zkušenosti, snažím se je využít a dále rozvíjet.

V poslední době se prý zabýváte prací s uranovým sklem...

Uranové sklo mne už delší dobu fascinuje svojí magickou světelností. K jeho bar-

vení se používá látka, která je v evidenci mezi látkami používanými v jaderné fyzice, ale sama nic radioaktivního nevyzařuje. Pokouším se najít v této barevnosti nový rozměr pro mé tzv. vnitřní světlo ve skleněném objektu. Sklo je o světle.

Letos v září jste začal učit na vysoké škole. Co vás vedlo k takovému kroku – chcete ovlivnit vývoj průmyslového designu?

Byl jsem osloven, abych se zúčastnil konkurzu, a konkurz jsem vyhrál. Hodně jsem zvažoval, zda tuto možnost vůbec „riskovat“. Přijmout nabídku jsem se paradoxně rozhodl z důvodů, které až tolik s průmyslovým designem nesouvisí. Na VŠUP budu vést ateliér skla. Ten je z velké části o volné tvorbě, kterou považuji za základ tvorby designové. Vráťím se více ke skleněné plastice, kresbě a teorii umění. Chci, aby i moji studenti nebyli jen vyhledávači

RONY PLESL (1965)

Designér a sochař, známý designem skla a originálními skleněnými plastikami. Vedle vlastních limitovaných edicí nápojového skla, váz a objektů do interiéru tento rodák z Jablonce navrhuje i pro přední světové značky, jako např. Barovier. Jeho práce jsou zastoupeny v mnoha uměleckých sbírkách. V současné době se Rony Plesl intenzivně věnuje práci s uranovým sklem, jehož výroba se zachovala pouze v jedné malé sklárně v Čechách. Jinde na světě se toto sklo nevyrobí.

trendových designů, ale tvořili vlastní umění. Z něho potom mohou vyjít v různých oborech sklářské i jiné tvorby.

Co všechno podle vás český design odevzdal světu?

Český design určitě vyniká produkty, které vznikly pod vlivem kubismu. V této době vzniklo mnoho děl, která patří ke světové špičce. Dalším obdobím, kde se znovu ukázala česká hloubavá povaha, je tzv. Brusel. Na tuzemském umění a designu se mi velmi líbí právě ta zvláštní zahloubanost a komplikovanost, tak jiná oproti světově uznávaným designům italským a skandinávským. Nejlepší věci vznikají v mezidobích a v mezisvětěch. Současná doba je moc suverénní a je potřeba hledat její zákoutí.

Dělal jste sklenice pro několik českých pivovarů. Kolik piv musí průmyslový designér vypít, aby byl schopen navrhnout sklenici, která se „dobře drží, díky zahnutí k hornímu kraji dobře drží pěnu“, a dokonce „je příjemná na rtu“? (Pozn.: V uvozovkách je citace Ronyho Plesla v rozhovoru pro Týden na téma sklenice piva.)

Pivo piji velice málo, spíše k jídlu. Ale naslouchám odborníkům z pivovarů

a z mé mateřské firmy SAHM, pro kterou design vytvářím. Potom k tomu přidám své emoce, design a zkušenosti se sklem. Je to o komunikaci, a to mne velice baví. Vážím si lidí, kteří ovládají jiný obor a mohu s nimi diskutovat. Je to jiné, než když jsem zavřený v ateliéru a zabývám se jako umělec jen volnou tvorbou.

Množství umělců vlastní netradiční zvíře. Máte nějakého netradičního miláčka i vy?

Máme devítiletého zakrslého králíčka Oldu, který je miláčkem rodiny a hlavě mých dospívajících dcer. Nedovedu si představit, až jednou nebude. Doufám, že utvoří nějaký rekord v králíčí dlouhověkosti.

Už několik let patříte ke stabilním účastníkům Designbloku. Co vám tato významná událost za tu dobu dala a co vzala?

Každý rok mne hrozně štve, že mne Designblok „nutí“ ukázat něco nového, a já mám pocit, že nic dobrého nového nemám a ani nestíhám připravit. Nakonec jsem ale vždycky rád, že mne tato kvalitní akce s tak výjimečně citlivou image znovu donutila „ukázat se“. Lidí kolem Designbloku mám moc rád.

Jak velký význam mají akce tohoto typu pro rozvoj designu v Čechách?

Zcela zásadní. Kvalita Designbloku neuvěřitelně stoupla, a to jak u vystavujících, tak u organizátorů. Líbí se mi uvolněnost akce, která je snad i větší než jinde v Evropě. Kvalita je rok od roku srovnatelnější s velkými zahraničními událostmi tohoto typu. To bohužel neplatí u designu firem. České firmy v designu zatím ještě za světem hodně zaostávají.

V rámci Designbloku budete svá díla vystavovat ve Window Gallery České spořitelny v budově pobočky v Rytířské ulici. Domníváte se, že spojení umění a banky má – samozřejmě kromě financí – nějaký logický smysl?

Design je v globálním světě čím dál více o emocích. V případě, že jsou pozitivně nasměrované, jsou dobré pro každého – tedy i pro banku. Banka, která ukazuje umění, je podle mě lidem bližší.

■ Lenka Karešová